

การพนันออนไลน์: ภัยร้ายในสังคมไทย

วลัยลักษณ์ อมรสิริพงศ์^{1*}, สไบทิพย์ แซ่อื้อ², ชณิดา พลอยกระโทก², พรสิณี งามเขียว²,
โชคอนันต์ อินทมาตย์², ดวงกมล จันทร์สว่าง² และธีรพล คงชาติ²

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

²นักศึกษาระดับปริญญาตรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

อีเมล: *walailucka@gmail.com

บทคัดย่อ

การพนันเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีมานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้ในประเทศไทยจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่การพนันนั้นก็ยังคงเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลง อินเทอร์เน็ตได้มีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างมากต่อมนุษย์ การพนันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยเช่นกัน ก่อให้เกิดการเล่นการพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือที่รู้จักกันในชื่อการพนันออนไลน์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเล่นการพนันออนไลน์จึงตามมามากมายและไม่อาจทำให้ปัญหาดังกล่าวหมดลงได้จากสังคมไทยได้ อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น รัฐบาลรวมถึงภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแล ควบคุม และตรวจสอบผู้ที่ให้บริการเว็บไซต์การพนันออนไลน์อย่างเข้มงวด และมีมาตรการป้องกันและปราบปรามอย่างเด็ดขาด

คำสำคัญ: การพนัน การพนันออนไลน์ คาสีโน

Online gambling: Danger in Thai society

Walailuck Amornsiriphong^{1*}, Sabaitip Saeue^{1*}, Chanida Ploykrathok¹, Phonsinee Ngamkeaw¹,
Chokanan Intamart¹, Duangkamol Jansawang¹ and Thiraphon Khongchatree¹

¹Lecturer at Library and Information Science Program

² Undergraduate Students at Law Program

Faculty of Humanities and Social Sciences Nakhon Pathom Rajabhat University

email: [*walailucka@gmail.com](mailto:walailucka@gmail.com)

Abstract

Gambling is a social activity that has existed since the past to the present. Although it is illegal in Thailand, gambling is still widely popular. When the era changed, internet has played a huge role and importance to humans. Gambling has changed over as well. Gambling can be playing through internet or known as online gambling. Many problems arise from online gambling and they cannot be eliminated from Thai society. They are also likely to increase. Therefore, the government including relevant sectors should take strict control and oversight of those who provide online gambling websites, and it should have a definite measure to prevent and suppress online gambling.

Keywords: gambling, online gambling, casino

1. บทนำ

การพนันนั้นเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งที่มีมานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การพนันแม้ในประเทศไทยจะเป็นสิ่งผิดกฎหมายแต่ก็ยังคงเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย การพนันมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการในการเล่นอย่างมากมาย ซึ่งทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายนั้นยากที่จะควบคุมตรวจสอบหรือแม้กระทั่งจะนำตัวผู้เล่นการพนันมาลงโทษตามกฎหมาย อาจเป็นเพราะว่าการเล่นการพนันนั้นเป็นช่องทางที่ทำให้ผู้เล่นสามารถหาเงินได้โดยง่าย รวดเร็ว ไม่เหน็ดเหนื่อยและได้ผลตอบแทนที่เกินคาด ทำให้ผู้เล่นไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะตามมาจากการเล่นการพนัน

เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไประบบอินเทอร์เน็ตนั้นนับได้ว่ามีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างมากต่อมนุษย์และอาจถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการนำเอาระบบอินเทอร์เน็ตมาอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดประโยชน์ ความสะดวกสบายและความรวดเร็วในการดำรงชีวิตของผู้คนในยุคนี้ก็ว่าได้ อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีขนาดใหญ่เป็นที่นิยมและรู้จักกันอย่างแพร่หลายทางสังคม ซึ่งบุคคลทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้โดยง่าย และในขณะเดียวกันการพนันนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยเช่นเดียวกัน ก่อให้เกิดการเล่นการพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (การพนันออนไลน์) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เล่น ทำให้ผู้เล่นนั้นเข้าถึงการเล่นการพนันง่ายมากยิ่งขึ้นและสะดวกสบายโดยการอาศัยช่องทางดังกล่าวในการกระทำความผิดก่อให้เกิดปัญหาทางด้านอาชญากรรมโดยการใช้โซเชียลมีเดียเป็นสื่อกลาง เมื่อการพนันในปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่ายจึงทำให้มีเยาวชนและผู้เล่นหน้าใหม่เพิ่มมากขึ้นก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติ (สุชารัตน์ คำภิรานนท์, 2563) ดังนั้น การศึกษาถึงปัญหาของการพนันออนไลน์นั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุและวิธีการที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น ตลอดจนทั้งการศึกษาปัญหาของตัวผู้กระทำความผิดเองด้วยว่ามีปัจจัยอย่างไรที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้กระทำความผิดตัดสินใจที่จะกระทำความผิด รวมถึงการหาวิธีการป้องกันและช่วยเหลือเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมารติการพนันของผู้กระทำความผิด

2. ความหมายของการพนัน

ในทางกฎหมายมิได้ระบุความหมายของคำว่าการเล่นพนันไว้อย่างชัดเจน โดยมีการเขียนระบุไว้ให้เข้าใจกันเอง แต่หากมีปัญหาเกิดขึ้น การแสวงหาความหมายเพื่อความเข้าใจจึงเป็นความสำคัญเป็นอย่างมาก อันจะนำไปสู่การตีความให้ความรู้ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ครบถ้วนถูกต้องกับความเป็นจริง มีการพยายามหาความหมายของการพนันในตำราต่าง ๆ ไว้ (ชาญชัย สุนทรส, 2559, หน้า 6-7) ดังนี้

1) ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 นิยามความหมายของคำว่า “การเล่นพนัน” หมายถึง เล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่นโดยอาศัยความฉลาด ความชำนาญ เล่ห์เหลี่ยม ไหวพริบและฝีมือ รวมทั้งโชคด้วย การเล่นเช่นนั้นเรียกว่า การเล่นพนัน

2) หลวงประเสริฐมนูกิจ ได้ให้ความหมายคำว่า การเล่นพนัน คือ การเข้าเสี่ยงโชคด้วยความมีไหวพริบและฝีมือพนันเอาเงินหรือทรัพย์สินโดยชอบด้วยกฎหมายหรือมิชอบด้วยกฎหมายและผู้เล่นทุกคนได้เข้าร่วมในการเสี่ยงโชค และผู้เล่นบางคนอาจจะไม่ได้ไม่เสียเมื่อเลิกเล่นแล้ว

3) สุปิน พลพัฒน์ ได้ให้คำนิยามว่า การเล่นพนันและขันต่อ คือ สัญญาชนิดหนึ่งในเอกเทศสัญญา ซึ่งผู้พนันและขันต่อที่เป็นคู่สัญญาได้ให้คำมั่นต่อกันไว้ว่า เมื่อเหตุการณ์อันเป็นเงื่อนไขซึ่งยังไม่รู้แน่นอนตามที่ตกลงกันไว้เกิดขึ้นแน่นอนไปในทิศทางใด อีกฝ่ายหนึ่งจะจ่ายเงินหรือทรัพย์สิน ซึ่งผู้ที่ต้องจ่ายเงินหรือทรัพย์สิน เรียกว่า ผู้แพ้ ส่วนผู้ที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินนั้นเรียกว่า ผู้ชนะ

4) มาโนช สุทธิวาหนฤพุมิ ได้ให้คำนิยามไว้ว่า การเล่นพนันขันต่อ คือ สัญญาซึ่งคู่สัญญาดอกลงซึ่งกันและกันว่าฝ่ายหนึ่ง(ฝ่ายแพ้) จะนำเงินหรือทรัพย์สินให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง(ฝ่ายชนะ) เมื่อสัญญาอย่างหนึ่งซึ่งคู่สัญญาไม่รู้แน่นอน ได้ปรากฏผลเป็นที่แน่นอนอย่างใดแล้ว

กล่าวโดยสรุป การเล่นพนัน หมายถึง การเล่นชนิดหนึ่งเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยอาศัยการเสี่ยงโชคด้วยไหวพริบและฝีมือ โดยพนันเป็นเงิน ทรัพย์สินหรือสิ่งอื่นใด การเล่นพนันเป็นการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงร่วมกันทำการเสี่ยงโชคเอาจากทรัพย์สินที่ตนนำมารวมๆกันเพื่อพนัน โดยการทำนายหรือคาดเดาผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การเล่นพนันอาจแบ่งได้หลายอย่าง เช่น การเล่นพนันในการแข่งขัน ตัวอย่างเช่น เกมไพ่ เกมลูกเต๋า การเล่นพนันโดยการทำนายผลที่คาดหมายว่าจะเกิดในอนาคต เช่น การแทงบอล การแทงม้าและการพนันที่ไม่มีการแข่งขันโดยขึ้นอยู่กับความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น หวย

3. ความเป็นมาของการพนัน

ประเทศไทยในเรื่องของการพนันเริ่มเข้ามาในยุคใด สมัยใดไม่มีการบันทึกเป็นหลักฐานที่แน่ชัดไว้ แต่สันนิษฐานว่าการเล่นพนันน่าจะเข้ามาโดยการติดต่อทางการค้ากับประเทศจีน ซึ่งประเทศจีนเป็นผู้นำเข้ามา คือ การเล่นพนันประเภททั่วไป ตั้งแต่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานี แต่มีที่ปรากฏหลักฐานให้เห็นเด่นชัดนั้นในข้อมูลในกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยในสมัยของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง หรือในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้มีการเล่นการพนันชนิดหนึ่งเรียกว่า กำตัด ซึ่งมีวิธีการเล่นและอุปกรณ์การเล่นคล้ายคลึงกับการเล่นถั่วว่า คนไทยได้รู้จักการเล่นการพนันมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี

ส่วนในสมัยพระเจ้าบรมโกศทรงเห็นว่า ประชาชนนิยมเล่นการพนันกันมาก จึงโปรดให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของบ่อนการพนันเป็นเงินช่วยราชการเรียกว่าอากรบ่อนเบี้ย และยอมให้มีผู้ผูกขาดอากรไปตั้งบ่อนเบี้ยตามหัวเมืองทั่วไป ซึ่งระบบนี้ยังคงใช้ต่อมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น และในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้มีการจัดเก็บภาษีการพนันเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากบ่อนเบี้ยอีกประเภทหนึ่งเพื่อใช้ทดแทนรายได้ภาษีที่ขาดไปเนื่องจากผลของการยกเลิกภาษีผูกขาดหลายประเภท ซึ่งสืบเนื่องมาจากที่ประเทศไทยมีสัญญาทางการค้ากับต่างชาติมากขึ้น

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ตอนต้นแนวการปฏิบัติเกี่ยวกับการพนันในประเทศไทยเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากการพนันมากกว่าการจำกัดหรือควบคุมการเล่นการพนันและเป็นการแสวงหาประเภทเริ่มปรากฏชัดขึ้นในปลายรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 โดยมีการดำเนินการปิดบ่อนการพนันหลายแห่ง เช่น จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดชุมพร พร้อมทั้งให้จำกัดการเล่นการพนันในที่อื่น ๆ ให้น้อยลง เนื่องจากปรากฏว่าราษฎรพากันหมกมุ่นกับการพนันจนยากจนลงไปมาก ตลอดจนอาชญากรรมเกิดขึ้นมากมายเพราะสาเหตุจากการพนัน (ณัฐกร ศิริผ่องแผ้ว, 2563)

4. วิวัฒนาการของการพนันออนไลน์

การพนันออนไลน์เป็นการเล่นการพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยพนันออนไลน์นั้นถูกพัฒนาจากการเล่นตามบ่อนคาสีโน ที่มีเกมส์พนันออนไลน์ต่าง ๆ ให้กับผู้เล่นได้เลือกเข้าไปใช้บริการอย่างสบาย เช่น เกมส์คาสีโน แทงบอลออนไลน์ หวยออนไลน์และเกมส์อื่นๆ ถ้ายทอดสดโดยตรงจากบ่อนคาสีโน ที่ช่วยให้ผู้เล่นรู้สึกเหมือนได้เล่นเกมพนันอยู่ในบ่อนจริง ๆ ทั้งยังมีความปลอดภัยและความมั่นคงสูง ซึ่งการพนันออนไลน์นั้นผู้เล่นสามารถเล่นได้ผ่านทางคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือเพียงแค่มือถือเรียกได้ว่ามีความสะดวกสบายเป็นอย่างยิ่ง

เดิมการเล่นการพนันแต่ละครั้งนั้นผู้เล่นอาจจะต้องเดินทางไปเล่นพนันในบ่อนหรือคาสีโน อาจทำให้หลายคนไม่สะดวกในการเดินทางมากนัก จึงทำให้มีการเล่นการพนันผ่านเว็บไซต์ที่ช่วยให้การเดิมพันออนไลน์มีความสะดวกสบายต่อผู้เล่นมากยิ่งขึ้น เนื่องด้วยการเล่นพนันในยุคสมัยนี้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยมีระบบการเล่นพนันผ่านเว็บไซต์ที่สามารถเข้าร่วมเล่นพนันได้อย่างอิสระมากกว่าเดิม ไม่เพียงแต่การเล่นการพนันตามกติกาดั้งเดิมที่มีการตั้งวงเล่น อุปกรณ์และผู้เล่นพนันจริง แต่ยังมีการเล่นพนันทางอินเทอร์เน็ต หรือเรียกว่า การเล่นพนันออนไลน์ มีปรากฏอยู่ในโทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครือข่ายหรือระบบต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนการรวมเอาบ่อนการพนัน เจ้ามือพนัน ผู้เล่นพนันมาอยู่ด้วยกันในสถานที่เดียวกันในเวลาพร้อม ๆ กัน สามารถเล่นการพนันกันได้ทุกเมื่อทุกเวลาทุกหนทุกแห่งที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีระบบที่ไม่ซับซ้อนมากนัก โดยผู้เล่นสามารถแทงพนันโดยตรงกับเจ้ามือ ไม่ต้องผ่านบุคคลที่ 3 หรือแทงพนันผ่านกันเป็นทอด ๆ เหมือนพนันฟุตบอลโต๊ะ หรือหวยใต้ดิน ความนิยมกับการพนันรูปแบบนี้จึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีความสะดวก ไม่ซับซ้อน และยากแก่การป้องกัน (มัทยา ศรีพนา, 2556, หน้า 2-3)

5. ประเภทของพนันออนไลน์

เกมส์การพนันออนไลน์ที่โฆษณา เชิญชวน และดำเนินการรับพนันผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน สามารถจัดแบ่งประเภทของการพนันออนไลน์ออกเป็น 4 ประเภทหลัก ๆ (ไพศาล ลิ้มสถิตย์, 2563, หน้า 11-12) คือ

- 1) การพนันแบบคาสีโน เช่น บาคาร่าออนไลน์ รูเล็ตออนไลน์ แบล็กแจ็ก หรือเกมส์ไพ่อื่น ๆ
- 2) การทายผลการแข่งขันกีฬา เช่น การแข่งม้า การแข่งขันฟุตบอล เป็นการพนันแบบทายผลแพ้ชนะของการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ
- 3) การออกหวยออนไลน์ เช่น หวยใต้ดิน หวยรัฐบาล หวยไทย หรือการเล่นหวยใต้ดินที่หลายคนรู้จักกันดี เป็นการเสี่ยงโชคด้วยการทายผลตัวเลข โดยอาศัยอ้างอิงเลขการออกผลรางวัลของสลากกินแบ่งรัฐบาล
- 4) การพนันประเภทอื่น ๆ เช่น การเล่นกำถั่ว การเล่นไฮโล การพนันออนไลน์จำพวกนี้จะมีช่องทางหรือวิธีการเล่นเหมือนกับการเล่นพนันออนไลน์อื่น ๆ

6. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพนันออนไลน์เป็นการพนันรูปแบบใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยมและแพร่ขยายไปทั่วสังคมไทย ซึ่งปัญหาของการพนันออนไลน์มีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เล่นหน้าใหม่มีความเสี่ยงที่จะถูกชักชวนให้เข้าถึงการเล่นการพนันออนไลน์ได้ง่าย การพนันสามารถก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม โดยปัญหาการติดการพนันเป็นผลกระทบที่สำคัญที่สุด ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้ โดยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีดังต่อไปนี้ คือ

6.1 ทฤษฎีประโยชน์นิยม (Utilitarianism)

เจเรมี เบนธัม (Jeremy Bentham) เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกควบคุมโดยหลักธรรมชาติ 2 ประการ คือ ความพึงพอใจและความเจ็บปวด ดังนั้น ก่อนที่มนุษย์จะตัดสินใจกระทำอะไร มนุษย์จะคำนวณเปรียบเทียบระหว่างความพอใจและความเจ็บปวดทุกขั้วที่ตามมาอันเป็นผลจากการกระทำนั้น หากพิจารณาแล้วพบว่าการกระทำนั้นสร้างความพอใจมากกว่าความทุกข์มนุษย์ก็จะทำสิ่งนั้น แต่ถ้าการกระทำนั้นสร้างความทุกข์ให้มากกว่า มนุษย์ก็จะตัดสินใจที่จะไม่ทำการทำความผิดเช่นเดียวกัน ถ้าผู้กระทำความผิดคิดว่าสิ่งที่ตนจะกระทำนั้นก่อให้เกิดความพอใจ เช่น ร่ำรวยในพริบตา ซึ่งคุ้มค่าต่อการเสี่ยงที่จะถูกจับ ผู้นั้นก็อาจตัดสินใจที่จะทำความผิดดังกล่าว (ปิยะพร ตันณีกุล, 2558, หน้า 12)

6.2 ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Theory of Differential Association)

เอ็ดวิน ซัทเธอร์แลนด์ (Edwin Sutherland) เชื่อว่าพฤติกรรมอาชญากรเรียนรู้ได้โดยการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่ม ความประพฤตินี้แสดงมาในลักษณะอาชญากรขึ้นอยู่กับความแตกต่างในช่วงระยะเวลา ความสม่ำเสมอในการติดต่อ ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยทฤษฎีนี้มีหลักการที่สำคัญ 9 ประการ คือ

- 1) พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้
- 2) พฤติกรรมอาชญากรรม เกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร
- 3) หลักการสำคัญในส่วนของ การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้น เกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิด
- 4) เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้นี้จะรวมถึงเทคนิคในการกระทำความผิด ซึ่งบางครั้งก็ง่ายบางครั้งก็ซับซ้อนและทิศทางเฉพาะของแรงดลใจ แรงผลักดัน การใช้เหตุผล ตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำความผิด
- 5) ทิศทางเฉพาะของแรงดลใจและแรงผลักดัน จะถูกเรียนรู้จากการทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ในบางสังคม บุคคลอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมายในขณะที่บุคคลอื่นอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย
- 6) หลักการสำคัญของการคบหาสมาคมที่แตกต่าง คือ บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย
- 7) การคบหาสมาคมอาจจะแจ่งจ่างกันในด้านความถี่ ระยะเวลา การให้ความสำคัญและความเข้มข้น
- 8) กระบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจะมีกลไกการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้ทั่วไป
- 9) ในขณะที่พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมทั่วไปของคนในสังคมที่ไม่ใช่อาชญากรรมก็เป็นความต้องการเหมือนกัน ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบายโดยความต้องการหรือค่านิยมนั้น เช่น ขโมยลักทรัพย์เพื่อต้องการความมั่นคงในการเงินเช่นเดียวกับกรรมกรที่หาเช้ากินค่ำโดยสุจริตก็ทำงานหนักเพื่อความมั่นคงในการเงินเช่นเดียวกัน (ปิยะพร ตันณีกุล, 2558, หน้า 130-131)

6.3 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อปกป้องคุ้มครองสังคม (Social Protection Theory)

- 1) ควรจะมีการมองวิธีดำเนินการกับผู้กระทำความผิดอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งคุ้มครองสังคมจากอาชญากรรมมากกว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล
- 2) การลงโทษผู้กระทำความผิด ไม่อาจใช้หลักกฎหมายเพียงอย่างเดียวได้ จำเป็นจะต้องศึกษาพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล และสถานการณ์ของอาชญากรรมเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาร่วมกัน
- 3) การบัญญัติกฎหมายจะต้องคำนึงถึงมนุษยธรรม คุ้มครองสิทธิผู้กระทำความผิดในฐานะเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นเพียงผู้ถูกกล่าวหาหรือถูกตัดสินว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม

นอกจากนี้ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อปกป้องคุ้มครองสังคมยังมีแนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด โดยเน้นไปที่การแก้ไขฟื้นฟูและการอบรมบ่มนิสัยเป็นรายบุคคลมากกว่าการลงโทษและการแก้แค้น การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้ก็ต้องอาศัยการศึกษาผู้กระทำความผิดโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ แล้วช่วยผู้กระทำความผิดให้ปรับตัวเข้ากับสังคม เพราะฉะนั้นการป้องกันสังคมตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อปกป้องคุ้มครองสังคมจึงแตกต่างจากการป้องกันตามทฤษฎีป้องกันตรงที่ว่าป้องกันเป็นการลงโทษแต่การป้องกันตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อปกป้องคุ้มครองสังคมเป็นการแก้ไขฟื้นฟู (ปิยะพร ตันณีกุล, 2558, หน้า 158-159)

จะเห็นว่า ทฤษฎีเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาและสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมประเภทการพนันออนไลน์ที่แสดงออกมาในลักษณะของการเล่นพนันออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ พฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ที่สร้างผลกระทบและความเสียหายต่อผู้เล่น ตลอดจนสิ่งทีผู้เล่นมุ่งหวังที่จะได้รับผลตอบแทนจากการเล่น อีกทั้งปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นในการตอบสนองกับความต้องการของผู้เล่น ทำให้ผู้เล่นมีแนวโน้มเกิดความสนใจที่จะเลือกเล่นการพนันออนไลน์ ซึ่งการศึกษาทฤษฎีเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจ และนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์

รัชกฤษ รัมจันท์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสาเหตุและแรงจูงใจในการเล่นการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศไทย : กรณีศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวิจัย พบว่า พฤติกรรมในการเลือกเล่นการพนันฟุตบอลออนไลน์มีปัจจัยหลักๆอยู่ทั้งหมด 3 ปัจจัย 1) การพนันฟุตบอลออนไลน์สามารถเข้าถึงได้ง่าย 2) เพื่อนชักชวนให้ลองเล่นการพนันฟุตบอลออนไลน์ และ 3) เมื่อเห็นเพื่อนเล่นจึงอยากเล่นตาม ในส่วนของรูปแบบการพนันฟุตบอลออนไลน์ ในปัจจุบันมีการพัฒนาให้ทันสมัยมากขึ้น แตกต่างจากโต๊ะบอลแบบเดิม (เดินโพลบอล) โดยมีการใช้เทคโนโลยีที่มีการเข้าถึงง่ายแก่ผู้เล่นคืออินเทอร์เน็ต ซึ่งจะใช้ระบบการกดทายผลบอลในเว็บไซต์ที่เปิดรับแทงผลการพนัน ด้านปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องของการป้องกันและปราบปรามการพนันฟุตบอลออนไลน์พบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ทำให้การทำงานไม่เกิดประสิทธิภาพ ทั้งหมดด้วยกัน 4 ด้าน ได้แก่ 1) กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการจับกุม 2) ไม่มีนโยบายควบคุมและปราบปรามที่ชัดเจน 3) เทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่ทันสมัย และ 4) เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

วิชญะ ศิลาน้อย (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารของเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า กลยุทธ์การสื่อสารของเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์ คือ การจัดการระบบของเว็บไซต์ให้เข้าถึงง่าย รูปแบบของเว็บไซต์ไม่ซับซ้อน และสร้างความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ ซึ่งมีเทคนิคเฉพาะดึงดูดผู้เล่นการพนันฟุตบอลออนไลน์ คือ การสร้างรูปแบบการพนันฟุตบอลออนไลน์ที่หลากหลาย เพิ่มทางเลือกการพนันชนิดอื่น ๆ คำนี้ถึงความปลอดภัยด้วยการลบประวัติการวางเดิมพันการพนัน การสร้างเว็บไซต์บันเทิงอื่น ๆ ในการเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและวิธีการค้นหากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสื่อสารด้วยวิธีต่าง ๆ อีกหนึ่งกลยุทธ์สำคัญ คือการใช้ผู้มีอิทธิพลทางความคิดในการชักจูงผู้เล่นการพนันฟุตบอลออนไลน์ กลุ่มผู้มีอิทธิพลทางความคิดเหล่านี้จะใช้ความใกล้ชิดกับผู้ติดตาม และความน่าเชื่อถือของตนเองเป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่งกลยุทธ์นี้มีข้อดีคือสามารถวัดผลจากสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดได้

8. บทวิเคราะห์

บทความเรื่องการพนันออนไลน์: ภัยร้ายในสังคมไทย สามารถวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกาติการพนันของผู้กระทำความผิดได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าสถานการณ์การพนันออนไลน์ในประเทศไทยปัจจุบันพบว่าการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ทั้งจำนวนผู้เล่นและเว็บไซต์พนันออนไลน์ที่เปิดให้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดทั้งยังพบว่ามีผู้เล่นหน้าใหม่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่มีแนวโน้มที่จะตกเป็นเหยื่อของการพนันออนไลน์เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุที่การพนันออนไลน์เป็นที่นิยมและแพร่หลายเป็นอย่างมากอาจเป็นเพราะเกมการพนันออนไลน์นั้นเป็นเกมที่เข้าถึงได้โดยง่าย สามารถเล่นได้ทุกที่ทุกเวลา รวมทั้งสภาพสังคมหรือปัจจัยทางด้านการได้รับสื่อข่าวสารหรือแม้แต่โฆษณาการพนันออนไลน์ที่มีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงช่องทางในการหารายได้ที่ย่างและสะดวกสบายยิ่งขึ้น สามารถเชื่อมต่อกับบัญชีธนาคารในการเบิก-ถอน ก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ทั้งยังเป็นศูนย์รวมความหลากหลายของเกมการพนันทุกประเภททำให้ผู้เล่นเกิดความท้าทาย ความเร้าใจและสิ่งเหล่านี้ล้วนดึงดูด ทำให้ผู้เล่นได้เห็นข้อดีและสิ่งที่ได้จากการเล่นการพนัน ทำให้เกิดการตัดสินใจที่จะลองเข้าไปในวงจรการพนันออนไลน์โดยไม่ปรากฏว่าได้มีการชักชวน เชิญชวน หรือเอาผลประโยชน์อื่นใดหยาบยกมาให้เห็นในขณะที่ผู้เล่นจะตัดสินใจเลือกเล่นการพนันออนไลน์แต่อย่างใด

แม้ว่าการพนันจะเป็นสิ่งผิดกฎหมายและอยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน แต่ประเทศไทยก็ยังไม่มีการอนุญาตให้มีบ่อนการพนันหรือคาสิโนที่ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อการพนันในปัจจุบันได้พัฒนารูปแบบจากการเล่นในบ่อนคาสิโน มาเป็นการพนันออนไลน์ที่ผู้เล่นนั้นสามารถเข้าถึงบริการของการพนันออนไลน์ได้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีการใช้เทคโนโลยีที่มีการเข้าถึงได้ง่ายแก่ผู้เล่น คือ อินเทอร์เน็ต เนื่องด้วยสื่อทางอินเทอร์เน็ตมีการโฆษณามากมายเกี่ยวกับการให้บริการ บ่อนคาสิโนออนไลน์ การเล่นพนันผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ จึงทำให้การพนันออนไลน์เป็นที่ยอมรับของผู้เล่นและเปิดกว้างมากยิ่งขึ้น ประกอบกับมาตรการในทางกฎหมายที่ไม่การครอบคลุมไปถึงการพนันบางประเภท แม้ประเทศไทยจะมีการแสวงหามาตรการทางกฎหมายมาเพื่อป้องกันและควบคุมการพนันออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการกักตุนและการเข้าถึงการเล่นพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต รวมถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมต่อปัญหาการพนันออนไลน์ก็ตาม ซึ่งในความเป็นจริงนั้นการปราบปรามหรือการดำเนินการในทางกฎหมายกับผู้ให้บริการหรือแม้แต่ผู้เล่นเองก็ตาม ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เนื่องด้วยปัญหาทางเทคโนโลยีหรือระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันที่มีความทันสมัย รวดเร็วและยากแก่การตรวจสอบเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งการการวิจัยของรัชกฤษ รัมจันท์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสาเหตุและแรงจูงใจในการ

เล่นการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศไทย ผลการศึกษาวิจัย พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการพนันฟุตบอลออนไลน์พบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ทำให้การทำงานไม่เกิดประสิทธิภาพ ทั้งหมดด้วยกัน 4 ด้าน ได้แก่ 1) กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการจับกุม 2) ไม่มีนโยบายควบคุมและปราบปรามที่ชัดเจน 3) เทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่ทันสมัย และ 4) เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ เมื่อรูปแบบและวิธีการเล่นนั้นมีความแตกต่างไปจากการเล่นการพนันแบบเดิม ที่ผู้เล่นจะต้องเดินไปยังสถานที่เล่นการพนัน กล่าวคือ การพนันออนไลน์ทำให้ผู้เล่นเข้าถึงการพนันได้ง่ายขึ้น ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ในการเล่นการพนัน ทำให้ผู้เล่นยากต่อการถูกจับกุมรวมไปถึงกำไรหรือผลประโยชน์ตอบแทนที่สูงจนกลายเป็นความเสี่ยงที่ผู้เล่นเห็นว่ามีคุณค่าต่อการตัดสินใจในการที่จะกระทำความผิด ตามหลักทฤษฎีประโยชน์นิยม ที่เชื่อว่ามนุษย์จำค่านิยมเปรียบเทียบระหว่างความพึงพอใจและความเจ็บปวดทุกข์ทรมานอันเป็นผลจากการกระทำความผิดนั้น หากพิจารณาแล้วว่าการกระทำนั้นสร้างความพึงพอใจมากกว่าความทุกข์ทรมานก็มักจะเลือกทำสิ่งนั้น แต่หากสิ่งนั้นก่อให้เกิดความทุกข์มากกว่าความพึงพอใจของตน มนุษย์ก็จะตัดสินใจไม่เลือกกระทำความผิดเช่นกัน

องค์การอนามัยโลกกำหนดให้พฤติกรรมติดการพนันเป็นความผิดปกติทางจิตชนิดหนึ่ง เรียกว่า “พาโวลิจิคอล เกมบลิง” (Pathological Gambling) อาการ คือ ผู้ป่วยจะหมกมุ่นคิดถึงแต่เรื่องการเล่นพนัน อยากกลับไปเล่นซ้ำแล้วซ้ำอีก ไม่ต่างจากคนติดเหล้า ติดบุหรี่ หรือติดยาเสพติด ผู้ป่วยกลุ่มนี้จะรู้สึกว่าการพนันมีความสุขหลังจากได้เสี่ยงดวง ยิ่งไปกว่านั้นผู้ติดการพนันมักมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน คือ ยิ่งเสียยิ่งทุกข์ ยิ่งอยากลงเงินเล่นเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ (โพสท์บุคเคย์, 2556) และเพราะพฤติกรรมติดการพนันที่ถือเป็นความผิดปกติทางจิตนั้น การป้องกันและการช่วยเหลือนั้นควรมุ่งไปที่ตัวบุคคลซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษเพื่อปกป้องคุ้มครองสังคม ที่มีหลักการการลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่งไม่อาจใช้หลักกฎหมายเพียงอย่างเดียวได้ จำเป็นจะต้องศึกษาพฤติกรรมของผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม ตัวบุคคลนั้นก็ควรให้ความร่วมมือด้วย การรักษาในบางครั้งจึงเป็นไปได้ยาก การป้องกันจึงสำคัญกว่าการรักษาโดยต้องปลูกฝังตั้งแต่ยังเด็ก ครอบครัวไม่ทำพฤติกรรมที่เด็กรับรู้และสามารถเลียนแบบได้ หากิจกรรมให้เด็กทำในเวลาว่างเพื่อหางานอดิเรกที่ชอบ และการใช้สมาร์ตโฟนสำคัญมาก ครอบครัวในปัจจุบันส่วนใหญ่ให้เด็กเข้าถึงสมาร์ตโฟนได้ง่าย และไม่ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดในการใช้อินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ในบางครั้งเด็กไปพบเจอกับเว็บหรือโฆษณาชักชวนที่คาดไม่ถึง และการให้เด็กได้ใช้ความสามารถของตนเองเพื่อประสบความสำเร็จมากกว่าการใช้โชคหรือโอกาส การอบรมบ่มนิสัยตั้งแต่ยังเด็กจะส่งผลให้การเติบโตของเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นการแก้ไขฟื้นฟูสังคมจึงสำคัญเช่นกัน การอบรมถึงโทษของการพนัน นโยบายของภาครัฐต่อเรื่องของการพนัน และการรณรงค์ รวมถึงภาคเอกชนบริษัทการทำงาน ก่อนเข้ารับการทำงาน และหลังเข้าทำงาน จัดให้มีการอบรมและตรวจสอบสุขภาพจิตอย่างสม่ำเสมอ และเน้นการลงโทษไปที่ตัวการมากกว่าตัวผู้ที่ติดการพนัน เพื่อให้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้มากขึ้นและไม่เข้าไปพัวพันกับการพนันอีก

9. บทสรุป

ในขณะที่การพนันออนไลน์กำลังขยายตัวกว้างเข้าสู่สังคมไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่มีจะถูกชักจูงให้หลงเชื่อได้ง่าย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะสภาพสังคมไทย และการได้รับสื่อข่าวสารหรือแม้แต่โฆษณาที่มีเนื้อหา แสดงให้เห็นถึงการจูงใจให้เข้าสู่วังวนของการพนันออนไลน์ เมื่อการพนันออนไลน์นั้นเป็นที่นิยมและมีผู้ติดการพนันเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้สังคมไทยมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านหนี้สิน อาชญากรรม การขายบริการทางเพศ หรือแม้กระทั่งการฆ่าตัวตาย ดังนั้น รัฐบาลรวมถึงภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแล ควบคุม และตรวจสอบเว็บไซต์หรือผู้ที่ให้บริการเว็บไซต์การพนันออนไลน์อย่างเข้มงวดและมีมาตรการป้องกันและปราบปรามอย่างเด็ดขาด

10. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พบว่า มนุษย์นั้นมีการเล่นการพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เล่น ทำให้ผู้เล่นเข้าถึงการพนันออนไลน์ได้ง่ายจึงทำให้เด็กเยาวชนและผู้เล่นหน้าใหม่ ๆ หันมาสนใจมากยิ่งขึ้นจึงถือได้ว่าเป็นการส่งผลกระทบต่อสังคมไทยและประเทศชาติอย่างมาก เพราะกฎหมายไทยยังไม่มีการที่เข้มงวดพอที่จะมีการเอาผิดกับนักการพนันออนไลน์ทั้งหลายที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) รัฐบาลควรจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างสรรค์ปลูกฝังเด็กและเยาวชน เช่น การออกกำลังกาย การสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพอันดีให้กับคนในครอบครัวเพื่อให้เด็กและเยาวชนเลิกสนใจในเรื่องการพนันออนไลน์

- 2) รัฐบาลหรือองค์กรต่าง ๆ ควรสร้างช่องทางในการทราบเบาะแสหรือศูนย์ออนไลน์ เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและใกล้ชิดสถานที่การพนันออนไลน์หรือผู้ที่ติดการพนันออนไลน์มากขึ้น
- 3) รัฐบาลหรือองค์กรต่าง ๆ ควรส่งเสริมค่านิยมใหม่ๆมากกว่าการที่จะรวยทางลัดโดยอาศัยผ่านทางด้านการเล่นการพนันออนไลน์ซึ่งมักจะประสบความสำเร็จน้อยกว่าการทำงานที่สุจริตและมีความขยันหมั่นเพียร
- 4) รัฐบาลหรือองค์กรต่าง ๆ ควรให้มีการจัดโครงการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพนันออนไลน์และสร้างมาตรการป้องกัน
- 5) สถาบันครอบครัวควรดูแลเอาใจใส่ใกล้ชิดกับบุตรหลานหรือผู้ที่ติดการพนันออนไลน์แสดงให้เห็นว่ามั่นสร้างความหายนะให้กับครอบครัวและผู้เล่นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย สุนทรส. (2559). มาตรการควบคุมและลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน: ศึกษากรณีการพนันฟุตบอลออนไลน์. ค้นเมื่อ พฤษภาคม 24, 2563, จาก <http://www.library.coj.go.th/EbookInfo/index/8557/load>
- ณัฐกร ศิริผ่องแผ้ว. มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเล่นการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478. ค้นเมื่อ พฤษภาคม 24, 2563, จาก <http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/152833.pdf>
- ปิยะพร ตันณีกุล. (2558). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- โพสต์ทูเดย์. (2556). ติดพนันคือโรคจิตรักษาได้. ค้นเมื่อ มกราคม 29, 2563, จาก <https://www.posttoday.com/life/healthy/254553>
- ไพศาล ลิ้มสถิตย์. (2563). เปิดโปมเป็นอยู่คือพนันออนไลน์สังคมไทยยุคไร้พรมแดน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.).
- มัทยา ศรีพนา. (2556). แนวทางการบริหารจัดการการพนันออนไลน์. ค้นเมื่อ พฤษภาคม 24, 2563, จาก http://library.senate.go.th/document/Ext6685/6685839_0002.PDF
- รัชกฤษ รัมจินทร์. (2561). การศึกษาสาเหตุและแรงจูงใจในการเล่นการพนันฟุตบอลออนไลน์ในประเทศไทย: กรณีศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วิษณุ วัฒน้อย. (2560). กลยุทธ์การสื่อสารของเว็บไซต์การพนันฟุตบอลออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิษณุ วงศ์สันศิริกุล. (2546). เกมพนันออนไลน์ หายนะเกมพนันที่ต้องควบคุม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- สรายุค ปรีดากรณ์. (2559). “ผลกระทบจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ศึกษาเฉพาะกรณีของการพนันทายผลฟุตบอลออนไลน์.” วารสารคชภูมิต่างสังคมศาสตร์, 6 (1), หน้า 95-109.
- สุชาติ คำภีรานนท์. (2563). การควบคุมธุรกิจการพนันในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีธุรกิจการพนันออนไลน์. ค้นเมื่อ พฤษภาคม 23, 2563, จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJPU/article/download/54491/45245/>